

Perimmäinen vai ensimmäinen?

Ensimmäinen niin sanotuista perimmäisistä kysymyksistä jokaisen mielessä lienee: Mikä on elämän tarkoitus? Ja nimenomaan: Mikä on *minun* elämäni tarkoitus?

Mikään, mikä on, ei ole merkityksetöntä, ja yksilöllisyys on meidän jokaisen elämän huomattavin erityispiirre. Tätä kirjoitan vain minä itse, tätä luen vain minä itse, tätä elämää kokee ja tarkkailee vain minä itse. Onko mitään olemassakaan ellen minä ole? Perimmäisen vastauksen täytyy löytyä tätä ainoaa varmaa kiintopistettä – itseä – tutkimalla.

Mutta mikä on 'minä itse'? Onko se minun ruumiini elimineen, vai onko se minun fyysisyyskokonaisuuteni? Voisi ajatella, että sen mikä on 'minä itse' täytyy olla jotain niin minua, niin minua, että se on täysin vallassani ja että voin vaikuttaa siihen. Voin tietysti liikuttaa ja käyttää raajojani ja aistejani ja tarkkailla kroppani vanhenemista, mutta voinko vaikuttaa niiden kehitykseen tai ulkonäköön? En voi (ainakaan tekemättä väkivaltaa). – Enkö minä olekaan ruumiini? Tunnenko osan itsestäni häviävän kun elimistöni solut uusiutuvat tai kuona-aineet poistuvat? En tunne. En saa enkä menetä mitään minuudestani kun ravinto ja vesi tulee kehooni ja poistuu siitä. Tuntuu että todellinen minä on jotain muuta kuin ruumiini.

* * *

Minän henkisen perustan puolesta on esitetty muun muassa se argumentti, että yleensä sanotaan 'minun käteni tai ruumiini'. Emme ajattele, että 'minä olen raajani tai kehoni', vaan että minulla on ne käytössäni. Ja oikeampi tunne se onkin, sillä voin vaikuttaa fyysiseen ruumiiseeni loppujen lopuksi vähemmän kuin omistamaani autoon.

Tämä aineellinen olemuksemme on helppo nähdä käytössämme olevana työvälineenä ja kulkuneuvona, jonka kyydissä minuutemme kulkee. Tämän minuuden ympärillä on paljon muutakin kuin fyysinen olemuksemme. Monenlaiset henkiset ominaisuudet ovat enemmän minää kuin ruumis. Ja kun mietin mihin minä todella voin vaikuttaa itsessäni, huomaan, että ajatuksiini ja tahtooni voin ja niiden kautta sisimpääni. Sieluni voin kehittää ja avartaa. Ja koska niin on, se epäilemättä on yksi nykyisen elämän tarkoitus.

Joskus ihmettelen miksi minun minä-tunteeni on juuri *tämän* nimenomaisen lihallisen hahmon sisällä. Peiliin katsoessani en tunnista itseäni – näen ulkokuoren mutta en minääni. Ryppyjen lisääntyessä peilissä en huomaa niiden lisääntyvän minässäni. Päinvastoin, fyysisesti vanhentuessani tunnen sisimpäni kasvavan ja vahvistuvan.

Jos kaikki olisivat toistensa kaltaisia liha-luu-aivo-klooneja, niin mitä varten tarvittaisiin erillinen tunne 'minästä', joka ei ole kukaan muu? Jos ei millään olisi mitään tarkoitusta, niin kai tämä läski ja kurttuinen nahka pystyisivät muutaman vuosikymmenen tulemaan toimeen olematta erityinen 'minä', olemalla ja syömällä vain. Mistä siis tämä itsetietoisuus? Jokin voima – tarkoitus – on vetänyt kehityksen tähän. Entä tästä eteenpäin? Miksi kehitys tähän pysähtyi? Eihän se koskaan ennenkään ole pysähtynyt. Ei ihminkään vielä valmis ole.

Voimme tuntea tuon tarkoituksen itsessämme kun tunnustelemme sisintämme hiljaisuudessa. Voimme tuntea elämän voiman ja ikuisuuden.

Heikki Juutilainen

ULTRA 2/2005